

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Deci[m]a, si relict[us] alicui[us] i[n] s[e]c[un]das nuptias tra[n]sierit, an
p[ro]les ex eis suscepta poterit copulari [con]sanguineis p[ri]oris viri?
No[n].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

Compositi officii potestatem habentem.
Dicitur arg. qd papa approbat etc. v. s. xxiij. q. i.
hecti fides. s. xvij. q. iij. s. q. autem. x. xxiij. dist. si inimic.

Ar. s.
s. xxiij.
q. iij. cu
iniuria
vot de
hoc.
Miseri
cordia e
risou
piferi
da.
i. fm
miam.
rigore
i. fm tu
ris rigo
rem.

Sed facienda.
Argu. qd potius de
miseri cordia: qd de
rigore iuris deini
quentes debemus
conrigere: et qd
more debent esse
prelati in absolu
do: qd in condenu
do: vt. s. dist. xlv. li
ter pleriq. s. di. l.
ponderet. x. s. xxiij
q. iij. duo. et. s. xx
vi. qd. vij. alligant.
ff. de act. et obli. Ar
rianus. et de pba.
et licentia. et de for.
ti. et tuar. contra
dist. lxxxvij. non sa
tis. s. dist. l. sana. z
s. j. q. vij. dispensa
tiones. Joan.

Sententiam.
Que ritur vtrū sententia
apostolica possit
retractari: et res
pondet qd pot quādo
ex surreptione
vel ex dispensatione
lata est: sicut pau
lus pter omne ius
quedā fecit. et post
ea reprobat: sed
hoc faciendum est
discrete et ex causa
ne retractetur de
ne definita.

Quod tempus.
lv. dist. pulcia. x. s.
j. q. vij. necessaria.
et ca. quod pio re
medio.

Legimus.
Uti circumsionem.
Ti mothei quam fece
rat fieri Paulus p
pter scandalum in
deorum. qui nar
erat ex iudea et ge
nit: postea muta
uit hec cum dicit:
Do leo qd si circumcidimini. Christus nihil vobis pro
derit. argu. de pe. dist. ij. circumsio. x. xvij. questio. j.
sicut enim.

Non quādo. Et hoc dicit quādo papa rescindere
non possit qd semel bene definitū est. et un peccet: nā illō
dicit posse qd de iure cō. xxiij. q. ij. f. adat.
Rauē. s. **C**ausa. A sententia qua quidam absoluit
tas fuit de crimine. appellatum erat ad conciliū

Papa bene de
finitum
re scide
re non
potest.

Dacedonie: episcopi videbatur durū sententiam infir
mare. retribit eis papa. z dicit qd non oportet eos hoc te
mere: immo veritatem debent plenus inquirere. et nocē
tem si communitur condemnare.

Quia veritas. O prima allegatio est cōtra iudices Adia:
qui nolunt audire casti
fide aduocatos. s. xxx. audite
q. vit. iudicem. q. d.
Non em potest ad Adia
veritatem perueni. gl. in l.
ri nisi respiciat ad aniqui
causam et. xxiij. q. i. ra. l. f.
vi. occidit. C. de
l. s. Sept. Quid. v. i.
dogm. iustici. s. i.
matim cognoscere.
C. vbi in rem act. l.
ij. x. ff. ad exhib. l. ij.
Sciendum.
k. An lucē. Arg. Telle
q. iudex potest se. s. i.
pi? interrogare cu. possit
dubie aliquid dicit. emere
vint. vi. xxx. quest. gar.
vit. iudicem. et
de emp. z ven. cum
causa. x. ff. s. inter.
ac. vbi. ius. Nec
enim aliter ad ver
ritate perueniri.
nisi circūstātie omnes
diligēter que
ranur: vt. xxiij. q.
vit. occidit.

Sepius recenferi.
Item in lib. pontificali.

Predecessoribus depositis.
A successibus restituant.

Dalea.
Regoni quart? Theo
dosii que Eugeni? ante
cessor eius presbyterij honore
pauauerat. eccleie Segvine cō
secratur episcopi. Leonti? dū
esset presbyter. dep. sicut fuit. et
postea i Antiochia patriarcha
fuit. Misenū episcopi a Felice
papa dānatū Helas? successore
ei? z cōmuniōni reddidit. z ec
clesie restituit ius.

Sicut ergo sententia Ro
mane sedis in meli? cō
mutari valet: sic cuiuslibet ec
clesie sententia cum per surre
ptionē data cognoscit. rationa
biliter retractari potest.

Questio. r.

Eca autē que
ad secundas nu
ptias transit:
vtrum in ea
dem affinitate
consanguineo
rum prius viri remaneat:
an soboles ex secūdis nuptiis
suscepta. consanguineis prio
ris viri copulari possit. merito
queritur.

His ita scribit Greg. papa
Venero Carolitano epo.

Affinitas in superflite non
deletur.

Raturnitas vestre stu
dioso sagacitati frater
amande qd debeo refero gra

Ratiōnis.
Querebat iste episcopus an sit.
Affinitas vtrius consanguineis viri et si est. vtrum affi
nitas illa morte viri finiatur. Uel si vtrius potendunt. citas
vtrum tunc saltem deletur. cum illa secundo viro con

Ratiōnis.
Querebat iste episcopus an sit.
Affinitas vtrius consanguineis viri et si est. vtrum affi
nitas illa morte viri finiatur. Uel si vtrius potendunt. citas
vtrum tunc saltem deletur. cum illa secundo viro con

linguntur: et virum
 soboles quā sūc-
 pte de secūdo viro
 possunt ungi con-
 gūmēis pūois vi-
 re pūme questio-
 ni respōdet q̄ sic,
 alio tribus q̄ non
 est hanc rōnem al-
 ligat: quia vir et
 vix finit vna ca-
 rēficat dicitur est a
 dūo, cuius verbus
 manet in eternū.
 Adde etiā simi-
 tudinem de imagi-
 ne facta de iūo et
 quanto elemētis,
 et quibus p̄pōsitū
 est corpus huma-
 num: et de liquori-
 bus et colorib⁹ qui
 si mixti sint, sepa-
 rari non possunt.
 Et scias q̄ in hac
 causa nihil muta-
 ni, sed solummodo
 scripturas fallam
 curari: si verbis
 audacia detur per
 hoc potēris depre-
 hendere virum in
 alio loco sit aliqd
 in melius reforta-
 tum.
 a ¶ Si mulier,
 p̄ima questio.
 b ¶ Permeat.
 Ad hoc probandū
 inducit omnia illa
 que sequuntur in li-
 tera, vbi dicit: an-
 te q̄ deus etc.
 c ¶ Et eo defun-
 ctio questio.
 d ¶ Vel si sub al-
 tero viro. Tertia
 questio.
 e ¶ Vel si susce-
 pte. Quarta q̄.
 f ¶ Transibunt
 q̄o p̄d̄ aliq̄s eoz. p̄p̄inquus
 vni p̄tinerē nisi p̄tineat alteri:
 hoc minime posse fieri credē-
 dum est. Porro vno defun-
 ctio, in superstitē affinitas nō
 deletur: nec alia copula cōiū-
 galis affinitatem copule p̄uo-
 ris solvere valet. Sed neq̄ al-
 terius cōiūctōis soboles plac-
 cet ad affinitatis p̄uois viri
 cōsōrū trānsire, p̄ eo q̄ vbi
 dūi validū est et forte. Et in-
 quies dicit p̄pheta: Verbu

tes, qm̄ questisti que debuisti:
 iucundū me reddidisti. Unde
 placide ad inq̄rita respondeo.
 Sedem aplicam cōsūlere de-
 creuisti si mulier copula nu-
 ptiali extraneo viro cōiūcta,
 cognatione eius p̄tineat, si eo
 defuncto cognatio remaneat:
 vel si sub altero viro cognati-
 onis vocabula dissoluatur,
 vel si suscepte soboles possint
 legitime ad p̄uois viri cogna-
 tionis trānsire copulā. Est em̄
 vbi dūi validū, forte et dura-
 bile, et imutabile, et p̄suerabi-
 le, nō momentaneū, nō trāstō-
 riū. Sit em̄ p̄ se ipsa v̄itas, que
 deus est, et vbi dei est: et cū
 terra trānsibūt: v̄ba autē mea
 nō trānsibūt. Anteq̄ de⁹ i car-
 ne appareret in homines, eo
 inspirate dixit Adā: Quā ob-
 re relinq̄t homo patrē suū et
 matrē suā, et adherēbit vxori
 sue: et erunt duo in carne vna.
 Deinde cū v̄itas oūre de ter-
 ra i terrā, et v̄sibilis in huma-
 nitate appareret, interrogat⁹
 est si licitū esset homini vxorē
 relinq̄re: q̄ prohibens verūt
 nisi forte fornicatio excluder-
 et maritalē copulā, v̄i p̄uolū
 sit statim i mediū eādē s̄niam
 quā ante sc̄la manēs cū patrē
 vbi ispirauerat Adā: ipse cō-
 firmās q̄ ipse p̄imus p̄tulit
 homo. Quā obrem relinq̄t
 hō patrē suū et matrē, et adhe-
 rebit vxori sue: et erūt duo in
 carne vna. Si vna caro fuerit
 quō p̄d̄ aliq̄s eoz. p̄p̄inquus
 vni p̄tinerē nisi p̄tineat alteri:
 hoc minime posse fieri credē-
 dum est. Porro vno defun-
 ctio, in superstitē affinitas nō
 deletur: nec alia copula cōiū-
 galis affinitatem copule p̄uo-
 ris solvere valet. Sed neq̄ al-
 terius cōiūctōis soboles plac-
 cet ad affinitatis p̄uois viri
 cōsōrū trānsire, p̄ eo q̄ vbi
 dūi validū est et forte. Et in-
 quies dicit p̄pheta: Verbu

dūi stabit in eternū. et alio p̄uo-
 pheta: Quā ipse dixit et facta
 sunt: ipse mandauit, et creata
 sunt. statim ea in eternū et in
 seculū seculū: p̄ceptū posuit et
 nō p̄teribit. Nā post vbi et
 p̄ceptū effecit deus duos car-
 nē vna. i. masculū et femina: q̄
 innumerā multitudinē v̄itū
 q̄ ser⁹ non desinit v̄nū facere
 seculū: sicut p̄ se v̄itas dicit: Nō
 rogo p̄o his im̄, s̄ etiā p̄ his
 qui p̄ verbū eoz sunt creditu-
 ri in me: vt vnum sint, sicut tu
 pater i me, et ego in te: vt i ipsi
 v̄nū in nobis sint. Si q̄s ergo
 sacrilego et temerario ausu in
 defuncto querit p̄opinquitatem
 extinguere, vel sub altero
 affinitas, vocabulo dissipare,
 vel suscepra sobole alteri: cre-
 pule p̄p̄inquitati p̄uois cre-
 dit legitime locari, hic negat
 dei verbū validū esse et forte.
 et qui tā facile et tam velociter
 querit dissoluere, hic non cre-
 dit verbū dei in eternū p̄ma-
 nere. Et sic terram et quas
 tuos locis magna intercapedi-
 ne a se distātib⁹: cōfecta et cō-
 glutinata, finge cuiuscunq̄ si-
 gure vel immensitatis corpus
 v̄olueris: nunquid erit huma-
 num ingenū quod ipsas qua-
 tuos partes abinūcem valeat
 segregare, vt vnaqueq̄ per se
 possit agnosci: sic a quatuor
 aus duos cōficiuntur in v̄nū,
 et de duobus fit vna cōcreatio.
 hanc similitudinē de
 quatuor elementis vnde con-
 creat⁹ est homo, colligere pos-
 tes si cōiū vnaquāq̄ speciem
 que in multis diuisionib⁹ par-
 titā est, per discretas inter se
 partes assignaueris. Fit idem
 in metallis: hoc certū in liquo-
 ribus probatur: in coloribus p̄-
 cōiū p̄osequitur, arte colores
 admiscendo, et v̄sibilibus fuc-
 tis corpora fingens.
 Item Innocentius papa.
 Soboles ex sobis nuptijs

supradicta. est ver-
 bum domini etc.
 i ¶ Quomō po. Psal.
 test. hec est respon
 cio pume q̄nis,
 k ¶ Porro vno
 defectu, hec est re-
 spōsio secūde que-
 stionis.
 l ¶ In supersti-
 te. Ad est inter sus-
 perstitem et cōsan-
 guinos defuncti.
 m ¶ Nō deletur.
 supra. ij. q̄. vii. §.
 ma. contra. Sed
 verba canonum le-
 gi p̄scribunt: id
 est p̄iudicat. Vel
 potius nō deletur
 re vera secundum
 leges i vt non sit:
 sed deletur quan-
 tum ad illud bene-
 ficium. de conse. di.
 l. i. i. ca. i.
 n ¶ Per alia co-
 pula. responso ter-
 tie questionis.
 Laudare dominū
 de celo etc.
 o ¶ Quoniam ip-
 se dicit. id est sicut
 leue fuit ei dicere,
 ita et facere.
 q ¶ Carnē v̄nā.
 Videtur non esse
 mirum si dominus
 fecit virum et mu-
 lierē carnē v̄nam,
 cuius multitudinem
 fideliū fecerit v. Multi-
 tudinē
 per charitatem, vt
 humane nature as-
 sumptionē. de con-
 uo v̄nū
 se. dist. ij. in xpo.
 r ¶ Copulā. i. se-
 cunde. nā cū sobo-
 le et prima possit
 contrahere. vnde
 quandoq̄s pater et
 filius habent ma-
 trem et filiam.
 s ¶ Permanere.
 Durā verbū p̄ra
 Innocētium est eo-
 non debet.
 t ¶ Dio. scilicet
 vir et vxor.
 v ¶ Quā. In car-
 nem v̄nam.
 z ¶ Et de duob⁹.
 sc̄s viro et vxore.
 y ¶ Cōcreatio.
 id est vna p̄ticeo.
 322 19

